

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1961. december 28.

bb 1. műanyagbetonnal és különleges bevonatokkal védik meg az épülő új filmlaboratórium „vegykonyháját”, a maró gőzöktől

1 sb/be szb vg

1961. december 28.

minden vonatkozásában korszerű filmlaboratórium épül a budakeszi úton. az épületet különleges burkolatokkal, bevonatokkal kell megvédeni a vegyszerek maró gőzeitől. a fotóvegyyszer lugos és savas folyadéka hamar tönkreteszi a betont. a régi, gyarmat utcai laboratórium épületszerkezetét már annyira átítatta és megrongálta, hogy néhány év múlva feltétlenül el kell hagyni az épületet.

az új filmlaboratóriumban még több veszély fenyegeti az épületszerkezeteket, mert sok színesfilmet hívnak majd elő s ehhez erősebb vegyszereket használnak. a gyárkéményépítő - hő és savszigetelő vállalat saját kísérleti laboratóriumának vegyészeti azonban sikerrel dolgozták ki a védekezés új módszereit. cement helyett műanyag kötőanyagból, grafitpórból, kvarclisztből és üvegszázból készítenek betont, s ebbe ágyazzák a gépalapok csavarjait. ezek a csavarok voltak eddig a savszigetelés legjobban sebezhető pontjai, mert a vegyszer szétroncsolta az acélt, s ezen át mégis hozzáfért az épületszerkezethez. a műanyagbetonnal azonban az országban először sikerült elzárni a savas folyadék útját a csavarok mellett. a savgőzöket is a vállalati laboratóriumban kikísérletezett bevonattal tartják távol az új létesítmény „vegyszerkonyhájának”, fal szerkezetétől. enélkül 8-10 év múlva szivacsossá válna a falat a vegyszerek kipárolgása. a vállalat dolgozói most már az utolsó számításokat végzik a savszigetelésen. ez a munka nem olcsó mulatság, csaknem három millió forintba kerül, de mégis kifizetődő, mert így mintegy harmincszor nagyobb értéket tudnak megmenteni a korai pusztulástól. /mti/

--

- 1 -

bb 2. olvasópróba 1961 utolsó hetében - örsi ferenc drámájának bemutatására készül az állami déryné színház

i v hné szb sr

1961. december 28.

az óesztendő utolsó hetében új magyar darab próbáit kezdték meg az állami déryné színházban, kertész lászló főrendező irányításával a színészek olvasópróbát tartottak örsi ferenc aranylakodalom című drámájából. az író egy déldunántuli parasztasszony életutját ábrázolja legújabb alkotásában, 1903-tól 1953-ig.

a társulat gondos munkával készül a bemutatóra, a darab rendezője, az író, a jelmez- és díszlettervező, a dramaturg az elmúlt héten több napot töltöttek az ormánságban, ahol tanulmányozták a népszokásokat, régi esküvői fényképeket, butorokat, népviseleteket.

a színháznak jelentős segítséget nyújtott a színházművészeti szakosztály is: a budapesti színházak vezető dramaturgjaival megvitatták a darabot.

örsi ferenc drámáját az állami déryné színház február 10-én tűzi műsorára. /mti/

-. -

bb 3. a hó alatt szépen fejlődik az ősszel elvetett zöltség a nyírségben

vid ká/j szb. ká

1961. december 28.

a nyírség több termelészövetkezetében az idén rátértek a téli zöltség termesztésére. még a fagyok beállta előtt elvetették a sárgarépa, a petrezselyem és a vöröshagyma magját, majd a földet polyvával, törekkkel és más növényi anyagokkal takarták. a vetéseket korán belepte a hó, úgyhogy a zöltségfélék kár nélkül vészelték át az elmúlt hetek nagy hidegét. a szamoszegi dózsa termelészövetkezetben határszemenlén vizsgálták meg a 10 holdnyi vöröshagyma állapotát, és megállapították, hogy a növény egyenletesen kelt, és a hó alatt szépen fejlődik. elégedettek az eredménnyel nyírgyulajon is, ahol a petőfi tsz tagjai az ősszel 6 holdon vetettek sárgarépát, petrezselymet és vöröshagymát, amennyiben az időjárás továbbra is kedvező marad, a nyírségi szövetkezetek kora tavasszal nagymennyiségű gyökérzöltséget szállíthatnak a főváros és az iparvidékek piacaira. /mti/

-. -

- 2 -

bb 4. pénteken dorogon sorsolják a lottót

i kf/kf szb vg

1961. december 28.

az év utolsó lottó huzását vidéken rendezti a sportfogadási és lottó igazgatóság. az 52. játékhet nyerőszámainak a sorsolását december 29-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel dorogon tartják.

ezuttal, ugyancsak sorsolással, döntik el azt is, hogy a decemberi játékhetek közül melyik hét szelvényei vesznek részt a következő tárgynyereményhuzáson. /mti/

-. -

bb 5. korszerűsítették a bogyaizslói árvédelmi töltést, szabályozzák a velencei tó vízszintjét

vid so/sze szb ká

1961. december 28.

a közép-dunántuli vízügyi igazgatósághoz tartozó fejér-, veszprém-, és tolna megyében, valamint a balaton környékén több jelentős vízügyi munkát végeztek el az idén. korszerűsítették a tolna-bogyaizslói árvédelmi töltést: az árvíz elleni biztonságosabb védekezés érdekében a holt dunaágot áttöltve, tíz kilométerrel megrövidítették a védelmi szakaszt. megkezdték a diinyés-kajtori csatorna kotrását is. e csatorna megtisztítása után szabályozni lehet a velencei tó vízszintjét. a tó magas vízállása ugyanis tavaszunkint többször gondot okozott a tóparti üdülő-tulajdonosoknak. a balaton parton két községben partfalépítési munkákra került sor. /mti/

-. -

- 3 -

bb 6. növekszik a továbbtanuló nők és ifjúmunkások aránya budapest-
ten - a párt művelődéspolitikai határozatainak eredménye a statisztika
tükrében

i ni/hné/m/sr

1961. december 28.

művelődési politikánk egyik legjelentősebb eredménye, hogy lét-
rehoztuk a szinte valamennyi iskolatípusra kiterjedő felnőtt okta-
tást. felszabadulásunk óta budapestben az elmúlt tanév végéig 33.000
dolgozó végezte el az általános iskolát, körülbelül 40.000 tett
érettségi vagy ahhoz hasonló képesítő vizsgát és körülbelül 23.000
szerzett egyetemi vagy főiskolai képesítést.

a felnőtt oktatás különösen az 1959-1960. tanévtől fejlődött
nagy mértékben. A művelődési politikai irányelvek, a munkásosztály
helyzetéről, valamint az esti és levelezőoktatásról szóló párt-
határozatok nyomán megindult szervező munka eredményeként még job-
ban megnőtt tanulási kedv, e határozatok hasznosságát mutatja
a budapesti felnőtt tanulólétszám alakulásának iskolatípusonként
összeállított statisztikája is:

az említett határozatok nyomán az általános iskolákban tanuló
felnőttek száma az 1958-1959. évi 6200-zal szemben jelenleg eléri
csaknem a 18.000 -ret. az utóbbi két évben jelentősen megnöveke-
dett az üzemekben szervezett, ugynevezett váltóműszakos osztályok
száma: ez idő szerint 266 ilyen osztály működik, több mint 7.000
hallgatóval. figyelemreméltó jelenség, hogy míg az elmúlt években
az általános iskolákban tanuló dolgozók többsége 30 éven felüli
volt, ma már a 20 éven aluliak arányszáma a legmagasabb.

a középiskolákba az 1958-1959-es tanévben 17.000 dolgozó irat-
kozott be, jelenleg viszont több mint 45.000-en tanulnak tovább
középiskolában. budapestben az elmúlt években a legnagyobb érdeklő-
dés az ipari technikumok iránt mutatkozott: a középiskolákat vég-
ző felnőttek közül minden második itt tanul. a dolgozók tagozatain
részvevő hallgatóknak körülbelül egyharmada nő, az esti tagozatokra
járók több mint fele munkás.

/folyt.köv./

7,45

- 4 -

bb 6. /növekszik a ... 1. folyt./ m

az egyetemeken és főiskolákon jelentős változást hozott a
felnőtt-oktatásról szóló, 1960. évi párthatározat, amelynek nyomán
kormányrendelet bővítette a dolgozók tanulási kedvezményeit. az em-
lített tanévtől kezdve a felvettek létszáma az előző évekhez képest
lényegesen emelkedett, 7000-ról mintegy 10.000-re nőtt.
/mti/

bb 10. mintegy 150 ipari és mezőgazdasági üzemmel kötöttek szerző-
dést a szabolcsi iskolák

vid/fm/ke/m/fm

1961. december 28.

szabolcs-szatmár megyében mintegy 150 ipari és mezőgazdasági
üzem, közöttük számos termelőszövetkezet kötött szerződést általá-
nos és középiskolákkal a politechnikai oktatás segítésére. az
iskolai műhelyek berendezéséhez máris jelentős értékű felszerelés-
sel, anyaggal járultak hozzá. a tiszavasvári alkaloida vegyészeti
gyár például a helyi kabay jános iskolát patronálja. a tanulók
rendszeresen látogatják az üzemet és szakemberek irányításával
ismerkednek meg a munkafolyamatokkal. az iskolai szakköröket is
az üzem mérnökei, technikusai vezetik. ezenkívül a gyár körülbelül
45 iskolát látott el vegyészeti kísérleti eszközökkel. kiskvárdán
a fémszerelvényárugyár és a bessenyei gimnázium kisz-szervezete kö-
tött szerződést. ennek alapján az üzem ellátja az iskolát a szük-
séges munkaeszközökkel. a két kisz-szervezet fiataljai gyakran
rendeznek közös műsort. a biri kossuth tsz, a gyűgyei új barázda
tsz gyakorlókertet bocsátott az iskolák rendelkezésére, taná-
csokkal segítik az oktatást, s hozzájárulnak a jó tanulók
jutalmazásához.
/mti/

- 5 -

8,30

bb 7. jövőre lesz elegendő épület-és lakásszerelvény - kevés azonban a kilincs és a zár

i st/tr vm vg

1961. december 28

az építkezések megfelelő üteme nagy mértékben függ attól, hogy az épületszerelvények, villany-és vízvezetékszerelési anyagok, ajtóvasalások kellő időben megérkeznek-e. a kohó-és gépipari minisztérium az utóbbi években több hatékony intézkedést tett, hogy a lakásszerelvények gyártásával foglalkozó 20-25 üzem a lehető legpontosabban teljesítse feladatát. negyedévenként felülvizsgálják a tervek teljesítését, s ahol szükséges, segítenek.

néhány tétel kivételével már a jövő évi tervben is megállapodtak az építésügyi minisztériummal, s a tárgyalások alkalmával több korábbi irányszámot módosítottak. a készletek felülvizsgálata alkalmával kiderült ugyanis, hogy az építésügyi minisztérium bizonyos szerelvényekből felesleges tartalékokkal is rendelkezik, s az 1962-es gyártási tervet már ennek megfelelően állapíthatták meg. a kohó-és gépipar szerelvénygyártási terve azonban így is jelentékenyen növekszik 1962-ben. a lakónházak részére 18 ezer fürdőkád készül, hatezerrel több, mint az idén, 30 százalékkal több kapcsolót, 55 százalékkal több fénycsőarmaturát és lámpatestet, 2 millió forinttal nagyobb értékű fürdőszobai és konyhai vízvezetékszerelvényt gyártanak, mint az idén. a lakások átadását gyakran késleltette a vízmelegítők hiánya, ezért az 5 literes vízmelegítők gyártását lényegesen növelik és az idei 800-at szemben 1.800-at készítenek belőle jövőre. további probléma a zár és a kilincs, amiből az illetékes üzemek évek óta nem tudnak az igényeknek megfelelő mennyiséget gyártani. az elzett vasárugyar és a fémlémezipari művek jelentős erőfeszítéseket tesz, hogy az építkezéseket jobban elláthassa. zárból jövőre 34, ajtó-és ablakkilincsből pedig 24 százalékkal több készül, mint az idén. a számítások szerint azonban ez a többlet sem elegendő, ezért a tárgyalások ezeknek a cikkeknek az ügyében tovább folytatódnak a két minisztérium között. a kgm terv-és termelési főosztályának véleménye szerint a zár-és kilincs kivételével már most biztosítottak tekinthető az építkezések jövő évi szerelvénnyelátása.

9,00

- . -

- 6 -

bb 9. az ezerarcu színész: az elektron - puszta látszat a naprendszer és az atom szerkezetének hasonlósága

i tz/tm/m/vg

1961. december 28.

a tudomány „műhelytitkaiba”, be nem avatott, de érdeklődő emberek egyre gyakrabban beszélnek arról a párhuzamról, amelyet a naprendszer és az atomok szerkezete között vélnek felfedezni. hogy mi ez a párhuzam egyáltalán fennáll-e, mi az oka és lényege, és mennyire teszi lehetővé részletes következtetések levonását is, arról dr. marx györgy kossuth-díjas egyetemi tanár, a fizikai tudományok doktora a következőket mondotta el a magyar távirati iroda munkatársának:

- nemrég mult 50 éve, hogy rutherford felfedezte az atommagot. néhány évvel utóbb bohr kidolgozta azt az elméletét, amely szerint az elektronok elliptikus pályán keringenek az atommag körül. noha ez a párhuzamosság a naprendszerrel csak látszólagos, ez az elképzelés mégis kedvezően hatott a tudomány további fejlődésére. elsősorban azzal, hogy elindította a fizika egy egészen új ágának, az ugynevezett kvantummechanikának a kifejlődését.

- kiderült ugyanis, hogy a fizika legelőször kifejlődött ága, a mechanika nem alkalmas az atomokban lejátszódó jelenségek magyarázatára. mint ahogy az egyablakos szobából a környezetnek csak egy részét látni, ugyanúgy a klasszikus mechanika törvényei is csak az ember által észlelhető méretek világát tükrözték. a kvantummechanika viszont - a hasonlatnál maradván - fokozatosan átlátszóvá tette a falakat is: az általa megállapított összefüggések egyaránt alkalmasaknak bizonyultak a már ismert és az újonnan feltárt jelenségek leírására.

- a látóhatárnak ez a túlgúla aztán felfedte, hogy az anyag sokkal többféle állapotban létezhetik, sokkal több formát ölthet, mint ahogyan az égitestek, vagy az emberi méretek világában megfigyelhető, és például az atomokra nem lehet „ráhuzni”, a klasszikus mechanika törvényeit. a különbség oly nagy, hogy az atomon belüli mozgásokat még csak hasonlattal sem lehet érzékeltetni a mi világunk jelenségein.

- ha az elektronoknak az atommag körüli mozgását a bolygók keringéséhez hasonlítjuk, tulajdonképpen úgy egyszerűsítjük le a valóságot, mintha fekete-fehér fényképpel akarnánk érzékeltetni az élő, mozgó, színekben tobzódó természetet.

/folyt.köv./
8,50

- 7 -

bb 9. /az ezerarcu ... 1. folyt./ m

az elektronok világában teljesen elvesztik értelmüket az olyan régi megszokott fogalmak is, mint a mozgás pályája, iránya, a pillanatnyi sebességérték, stb., amelyek csak akkor lennének az elektronhoz kapcsolhatók, ha az bár rendkívül kicsiny, de a nap bolygóhoz hasonló golyó lenne, amely egyik pillanatról a másikra a tér egyik pontjáról a másikra megy át. az elektron azonban valójában „ezerarcu színész”, aki bizonyos körülmények között fel tudja öltetni a golyócska jelmezét is, de ezenkívül még számtalan szerepet játszik el életében. még azt sem mondhatjuk, hogy valami felhőszerű képződmény lenne, amelyben rezgések hullámanak az atommag körül, mert oszthatatlan, felbonthatatlan, megcsonkíthatatlan egység. a benne foglalt anyag-mennyiség állandó, de mégsem be-szélhetünk kiterjedéséről, mert erőszakkal sem lehet belőle valamit lehasítani, viszont kiterjedés nélkülinek sem minősíthetjük, mert nincs olyan egyetlen pont, ahol jelenlétét rögzíthetnénk.

- elektront közvetlenül még senki sem látott, legfeljebb a sugárzását. általában életének, működésének hatásait, következményeit, nyomait figyeljük meg, s ezekből következtetünk vissza rá. hogy valójában „milyen”, azt leírni nem lehet, csak tulajdonságait, jellegzetességeit lehet megadni. de éppen ez a fontos: az ember lényegét sem külseje határozza meg, hanem tulajdonságai, és az elektronok tulajdonságainak megismerése tette lehetővé a kutatások eredményeinek gyakorlati értékesítését az ember számára. hiszen, ha még mindig a naprendszerrel való párhuzamnál tartanánk, na tehát nem ismernénk az atomon belüli, még soha nem látott világ valóságos természetét, még ma sem lenne fénycsó, hangosfilm, stb.

- a kvantummechanika a „fálnak”, sok részletét tette már „áttetszővé”, de természetesen vannak még homályos felületek is rajta. és a további kutatásoknak éppen az a feladatuk, hogy ezeket a faldarabokat is átlátszókká tegyék.
/nti/

8,56

9.16 *fel*

- 8 -

bb 8. megkezdődtek a nagy téli vaddisznóvadászatok a balatonfelvidéki és a bakonyi erdőségeiben

vid ká/j vm

1961. december 28.

a balatonfelvidék és a bakony erdős vidékein a hideg időjárás és a havazás előcsalta a bozótból a vaddisznók népes csordáit. bár vaddisznót egész éven át lehet lőni, a vadászok a tél keményebb napjait használják ki elejtésükre, amikor a legkedvezőbbek a zsákmányszerzési lehetőségek. elsőként a keszthelyi erdőgazdaságban kezdődtek meg a nagy téli vaddisznóvadászatok. egy négytagú osztrák vadász-csoport a minap 13 vaddisznót ejtett el, s terítékre került egy jól megtermett vadkan is, amelynek súlya elérte a 180 kilót. a rendkívül jól fejlett vadkan agyara 20 centiméteres volt. a keszthely környéki nagyvadás területre rövidesen svájci és belga vadászok is érkeznek.
/nti/

bb 11. 200 millió forint értékű árukészlettel várják a zárószámadásokat a körös vidéki földművesszövetkezetek

vid ká/j vm

1961. december 28.

még el sem csendesedett az ünnepek előtti nagy forgalom a körös vidék földművesszövetkezeti boltjaiban s máris újabb nagy vásárlásokra készülnek. az új esztendő első heteiben megkezdődnek a termelőségű szövetkezeti zárószámadások, s ebben az időszakban jelentős mennyiségű készpénzhez jutnak a szövetkezeti gazdák. a körös vidék földművesszövetkezeti boltjai 200 millió forintos árukészlettel készültek fel a nagyobb forgalomra, 30 millió forinttal többel, mint 1 évvel ezelőtt. csupán butorokból 8 millió forint értékűt küldenek ki a boltokba. konyhabutorból, hálósobaberendezésből minden igényt ki tudnak majd elégíteni. tótkomlóson, füzesgyarmaton, eleven és több más termelőségű szövetkezeti községben modern butorok várják a vevőket. sok ágyneműanyagot, drága szöveteket, szőrmeárut, 3 és félmillió forint értékű könyvet kínálnak megvételre. a zárószámadások idején a földművesszövetkezeti boltok helyi bemutatókkal is könnyítene a szövetkezeti parasztság vásárlási gondjain.
/nti/

9.12

10-12 *fel*

- 9 -

bb 12. tíz képzőművészeti szakkör békés megyében

vid fm/ke vm fm

1961. december 28.

békéscsabán az építők munkácsy Mihály művelődési otthonában megalakult a város második, s egyben békés megye tizedik képzőművészeti szakköre. ezüst György fiatal viharsarki festőművész irányítja a szakkör munkáját. /mti/

- . . -

bb 13. Irodalmi színpadok műsora, barátsági esték, író-olvasó találkozók az encsi művelődési házban

vid fm/ke vm fm.

1961. december 28.

gazdag program készült a téli és tavaszi hónapokra az encsi járás művelődési központjában, az encsi művelődési házban. a programban ismeretterjesztő előadások, szellemi fejtörők, filmvetítések, vidám műsorok szerepelnek. barátsági estéken ismertetik többek között a szovjet, a csehszlovák, a bolgár és a kubai nép életét. januárra - Darvas József és Szabó Pál részvételével - író-olvasó találkozót terveznek. márciusban kulturális hetet rendeznek, amelyen fellépnek a járás legjobb színjátzóit, a megye termelősövetkezeti énekarait, s ekkor kerül sor az irodalmi színpadok megyei fesztiváljára is. /mti/

- . . -

bb 15. több mint kétezeröttszáz állami lakóházat „anyakönyveztek”, csongrádban

vid te vm ki

1961. december 28.

Csongrád megyében mintegy másfél évi munka után befejezték az állami lakóépületek „anyakönyvezését”, több mint 2.500 lakóépület értékét, minőségét állapították meg. pontosan meghatározták, mikor lesz szükség a házak felújítására és az mennyibe kerül. /mti/

- . . -

9,40

- 10 -

10 - 11 -

bb 16. ifjuniók és iparitanulók tanácsa alakult Zalában

vid/fm/ke/m/fm

1961. december 28.

Zala megyében az ipari és mezőgazdasági üzemekben dolgozó fiatalok és az ipari tanulók megalakították az ifjuniók és ipari tanulók megyei tanácsát. a tanács tagjai rendszeresen felkeresik a munkásszállásokat, iparitanuló-otthonokat, ellenőrzik az ellátást, s látogatják azokat a kisiparosokat is, akik tanulóképzéssel foglalkoznak.

A tanács a télen kiállításokat rendez az ipari tanulók munkáiból és az ifjuniók ujjaitásából. sport- és kulturális versenyeket is rendeznek. a nagykanizsai ipari tanulóiskola hallgatói versenyt indítottak a „szocialista osztály”, cím elnyeréséért. ezt a kezdeményezést követik a zalaegerszegi, a lenti, a zalaszentgróti, a lovászi és a bázakerettyei iparitanuló iskolák hallgatói is. a megyei kisz-bizottság vándorzászlóval jutalmazza a legjobb ipari tanuló osztályokat. /mti/

- . . -

bb 17. három és fél millió forint községfejlesztésre a soproni járásban

vid/bs/ke/m/fm

1961. december 28.

A soproni járásban öt új művelődési házat építenek, amelyek jövőre készülnek el. a művelődési házak tanácsai beruházással 5-800.000 forintos költséggel épülnek, kivéve a lövőt, amely több mint másfél millió forintba kerül. ez lesz a járás legnagyobb falusi művelődési háza. a 300 személyt befogadó nagytermen kívül öltözők, klubszobák, tekepályák szolgálgják majd a falusiak szórakozását.

A járás falvainak fejlesztéséhez szállításához, csinosításához mindenütt hozzájárul a lakosság. ebben az esztendőben három és fél millió forint községfejlesztési összeggel segítetik a különböző munkákat. ebből másfél milliót az új művelődési házak építésére fordítottak, óvodák és napközik fejlesztésére 600.000 forintot, a villanyhálózat bővítésére és járdaépítésre ugyancsak 600.000 forintot költöttek. a járás falvaiban az év végéig 650 négyzetméter új járdát építenek a lakosság hozzájárulásával. /mti/

- . . -

9,50

- 11 -

10 - 11 -

bb 18. tatabányán már minden negyedik család televízió tulajdonos

vid te vm ki

1961. december 28.

Komárom megyében csupán decemberben ezer televíziókészüléket vásároltak. így az idén már több mint kilencezer családnak van saját televíziója. a televízió tulajdonosok csaknem fele tatabányán van, ahol a tömbházakban már olyan sok a készülék, hogy gondot okoz az antennák elhelyezése. ezért az új épületeket központi antennával építik. az ország legnagyobb bányászvárosában minden negyedik család televízió tulajdonos. /mti/

- . -

bb 19. több mint ezernégyszáz kisz-tag a miskolci nehézipari műszaki egyetemen

vid te vm ki

1961. december 28.

a miskolci nehézipari műszaki egyetemen a kisz-tagok száma az új tanévben mintegy négyszázzal növekedett. így az ifjúsági szervezet taglétszáma túlhaladja az ezernégyszázat, vagyis az egyetem hallgatóinak több mint nyolcvan százaléka tagja a kommunista ifjúsági szövetségnek.

a kisz-tagság tekintélyes gyarapodása előnyösen érezteti hatását az ifjúság a szocializmusért mozgalom erősödésére is. az új tanévben ugyanis ebbe a hasznos és jól bevált, mind több eredményt felmutató mozgalomba mintegy ezerhatszáz fiatal jelentkezett, csaknem kétszer annyian, mint tavaly. az egyetemisták a mozgalom követelményeinek megfelelően az új tanévben több mint harmincezer órai társadalmi munkát akarnak teljesíteni. ezt az időt részben az iskola környékének csinosítására, az egyetemi tenispálya építésére használják majd fel, de azt is tervezik, hogy a jövő nyáron külön építőtábor szerveznek, amely az iskola tanmühelyének és az egyetem főépületének építését segíti majd. /mti/

- . -

- 12 -

9.55

bb 22. eddig ötszáz lakáshoz elegendő középblokkot készítettek a győri előregyártó telepen - továbbfejlesztik a technológiát

vid/te/m/ki

1961. december 28.

győrött tizennégy hónappal ezelőtt kezdték meg a munkát a győr-sopron megyei építőipari vállalat középblokk gyártó telepén. azóta az üzem dolgozói ötszáz lakáshoz elegendő kohóhabsalak középblokkot készítettek. a lakások jórésze is elkészült vagy tető alatt van. mintegy 250 lakásba már beköltöztek a bérlők, illetve a tulajdonosok. a győr-sopron megyei építőipari vállalat a lakások 41 százalékához használt az idén középblokkot. a lakóházak átlagos építési időtartamát a tavalyi 12.8 hónapról 11.6 hónapra csökkentette.

a blokkgyártás technológiáját egy év alatt sokat fejlesztették, tökéletesítették. a száradást gőzöléssel gyorsítják. ez a mesterséges érlelés lehetővé teszi, hogy téli hidegben is gyárthassák a blokkokat. új technológiát dolgoztak ki a kohóhabsalak válaszfal panelek gyártására. az első válaszfalakat, amelyek az ajtókeretet is magukban foglalják, most építik be az egyik győri kísérleti lakóházba.

változás a technológiában az is, hogy ömlesztett cementet használnak, amit tartálykocsikból kompresszorral töltenek be a 16 méter magas, 30 tonna befogadóképességű, ujonnan épült silóba. a silóból automata mérleg adagolja a cementet a nedvesített adalékanyaghoz, a kohóhabsalakhoz. az így öntött kohóhabsalak középblokk szilárdsága a tapasztalat szerint 10-15 százalékkal nagyobb az eddiginél.

az épületelem előregyártás a következő években tovább fejlődik. a győri üzemben nem készítenek nagyblokkokat, de felkészülnek nagyblokkot is felülmúló, annál háromszor-négyszer nagyobb, egész szobafal terjedelmű, az ajtókat és ablakokat is magában foglaló elemek gyártására. már készülnek az erre vonatkozó tervek és a jövő évben megkezdik a kísérleti gyártást. /mti/

- . -

- 13 -

10, 10

bb 20. hat járásban és három történelmi nevezetességű helyen szerveznek műemlékvédelmi albizottságot borsod megyében

vid ke/vm/fm

1961. december 28.

Borsod megyében csaknem 1300 történelmi és népi műemléket tartanak nyilván. Megóvásukra és felhasználásukra a megyei műemlékvédelmi albizottság javaslatot dolgoz ki. Elhatározták, hogy a megyei albizottságon kívül a műemlékekben gazdag sátorajaujhelyi, abajszántói, szerencsi, edelényi, mezőkövesdi és mezőcsáti járásokban, valamint sátorajaujhelyen tokajban és sárospatakon önálló műemlékvédelmi albizottságokat szerveznek. Ezek az albizottságok például tervet dolgoznak ki az 1720-30-as években barokk stílusban épült, freskókkal gazdagon díszített edelényi coburg-kastély üdülőhelyé alakítására. Az albizottságok vidékükön számba veszik a népi műemlékeket is: pincéket, gazdasági jellegű épületeket, szőlőkunyhókat. A hat járásban és a három történelmi nevezetességű helyen a jövő évben alakulnak meg a műemlékvédelmi albizottságok. /mti/

bb 24. gyermekklub a Lenin kohászati művek művelődési házában

vid hi/fm/ke/vm/fm

1961. december 28.

A Lenin kohászati művek ujdíósgyőri bartók béla művelődési házában a vasgyári általános iskolák felsőbb tagozatos tanulói részére gyermek klubot létesítenek. A gyermekek kezűgyességének fejlesztésére bevezetik az ugynevezett technikai foglalkoztatásokat, ahol játékok, különféle ajándéktárgyak, kézimunkák készítésére tanítják meg őket. Ezenkívül különféle társasjátékokon vers- és mese-mondó délutánokon szórakozhatnak a klub tagjai. Diafilm vetítője is lesz a klubnak, hogy minél szívesebben, változatosabban töltsék szabadidejüket a gyermekek. Miskolc első gyermekklubja a jövő hónapban nyílik meg. /mti/

10, 14

- 14 -

bb 21. tsz-mozik, filmes előadások a sárréti és a körösvidéki tanyavilágban

vid hi/ke/vm/fm

1961. december 28.

A nagysárréten és a körösök vidékén filmvetítéses előadásokkal is színesítik a tanyavilágban élő parasztság téli estéit. A gyomai járásban 300 ismeretterjesztő előadásra szerződtek a tit-tel, s ebből a hazafias népfront helyiségeiben, olvasókörökben, a pusztai iskolákban 35 filmvetítéses előadást rendeznek.

A tanyavilág - póhalom, halmagy, telek és más tanyai vidék - alkalmas helyeit novembertől márciusig rendszeresen felkeresi a gyomai katona józsef járási művelődési ház vándormozija is. Három termelőszövetkezet keskenyfilm mozit is üzemeltet, a cserepesi béke tsz-ben 2, a gyomai új élet és a gyopárhalmi vörös csillag termelőszövetkezet házi mozijában pedig egy-egy filmet vetítenek hetenként. A tanyai filmelőadások igen kedveltek, általában 80-100 látogatójuk van. /mti/

bb 14. ötféle szakorvosi rendelés, helyi táppénzállományba vétel a dimávag gépgyárban

vid te/vm/ki

1961. december 28.

A dimávag gépgyárban az utóbbi négy évben sokat fejlődött a dolgozók egészségügyi ellátottsága. A korábbi egy helyett ma már három üzemorvos dolgozik a néhány éve létesített új üzemi rendelőben. A központin kívül két újabb üzem-körzeti orvosi rendelőt is szerveztek, s így az orvosoknak jobban megismerhetik a betegeket, többet foglalkozhatnak velük. Az utóbbi négy évben folyamatosan bevezették az üzemi szakrendeléseket is. Így most már a rászorultak belgyógyászati, orr-, fül-, gégeészeti, fogászati, sebészeti és röntgen szakrendelést vehetnek igénybe az üzemen. A különböző vizsgálatokat a helyi laboratóriumban végzik. Ezzel mintegy három ezer dolgozónak lett kényelmesebb és gyorsabb az ellátása, mentesülnek a távolabbi és sokkal több időt igénylő városi központi szakrendelő felkeresésétől. A betegek helyzetét lényegesen könnyítették azzal is, hogy az idén mind az üzemorvosok, mind pedig a szakorvosok táppénzállományba vehetik a beteget.

/folyt. köv./
10, 20

- 15 -

/bb 14. ötféle.....1.folyt./vm

a korábbinál szervezettebben és rendszeresebben törődnek az ugynevezett foglalkozási betegségben szenvedők gondozásával, gyógyításával is. a krónikus, illetve valamilyen foglalkozási betegségben szenvedőket rendszeresen felülvizsgálják és indokolt esetben könnyebb, gyógyulásukat elősegítő munkakörbe helyezik. a dolgozók megalázkodással nyilatkoznak az új rendszerről, s a jelentősen megváltozott egészségügyi ellátás előnyösen érezteti hatását a termelőmunkában is. a négy év előttihez képest a megbetegedések miatt kiesett munkanapok száma az idén több mint tíz százalékkal csökkent.
/mti/

bb 23. ujfajta tűzálló rácstéglákat gyárt a dunai vasmű - kohónként évente hatmillió forint értékű koksztakarítható meg

vid te vm ki

1961. december 28.

a kohók üzemeltetéséhez szükséges léghevítők tűzálló rácsoztának építéséhez a dunai vasmű tűzállóanyag gyárában ujfajta rácstéglákat készítenek. az új rácstéglák gyártását a kgmti tervei és a tűzállóanyaggyár sajtolási kísérletei alapján kezdték meg. a sokcsatornás rácstéglák méretpontosságának biztosítására a félszáraz préselési technológiát vezették be.

az ujfajta rácstéglák hőátadó felülete körülbelül kétszeresen nagyobb mint a régieké. így a kohók magasabb hőfoku levegővel üzemeltethetők, ami a kokszfogyasztás jelentős csökkenésével jár. a kgmti szakembereinek előzetes számításai szerint az ujfajta rácstéglák alkalmazásával kohónként évente körülbelül hatmillió forint értékű koksztakarítható meg.

az egyik ózdi kohó léghevítőinek átépítéséhez az első öt-száz tonna rácstéglát már elkészítették.
a népi demokratikus országokban először a dunaujvárosi tűzállóanyaggyárban sikerült a félszáraz sajtolási technológiával megoldani az ilyen üreges tűzállótéglák jóminőségű, méretpontos gyártását. a gyártási módszerről és a téglák minőségéről elismeréssel nyilatkoztak a gyárban járt kgst szakemberek is./mti/

10.30

16 -

10.30
Kovács

bb 25. fokozatosan megvalósítjuk a mezőgazdasági nagyüzemekben az új technológiai és szervezési irányelveket - petőházi gábor földművelésügyi miniszterhelyettes nyilatkozata

-i le/m/ká

1961. december 28.

az mti munkatársa megkérdezte petőházi gábor földművelésügyi miniszterhelyest: hogyan érvényesülnek a második ötéves terv időszakában a tudományos kutatások új eredményei a mezőgazdasági termelésben?

- a mezőgazdasági termelés fellendítésében döntő szerepe van még a hagyományos módszereknek is. a hozamok jelentősen növelhetők, ha az alapvető agrotechnikai eljárásokat kellő időben, helyesen végzik el. a mezőgazdaság számára 1960 és 1965 között előírt 22-23 százalékos termelés-növelés azonban pusztán az eddigi, hagyományos módszerekkel már nem érhető el.

- a gazdálkodási módszerek változása, a hagyományos eljárásoknak újakkal való felváltása, a gyárszerű termelés világszerte tért hódít a mezőgazdaságban. a technika és a kémia behatolása, a produktívabb növény- és állatfajták előállítására új technológiai eljárásokkal párosul, ez pedig megköveteli a termelésszervezési elvek és gyakorlat változtatását. a mezőgazdaság szocialista átszervezésének tulajdonképpeni befejezése most már nálunk is megteremtette az új technológiai és szervezési irányelvek fokozatos megvalósításának lehetőségét. kutató intézeteinkben, laboratóriumainkban az utóbbi években sok olyan új módszer alakult ki és megismertünk sok olyan korszerű külföldi eljárást is, amelyeket a nagyüzemi gazdálkodás keretei között most szélesebb körben alkalmazhatunk és a mezőgazdasági termelés fokozása érdekében okvetlenül alkalmaznunk is kell.

- a tudományos eredmények gyakorlati alkalmazására a nagyüzemi gazdálkodás körülményei között és a technika jelenlegi színvonalán már az jellemző, hogy a termelés hatékony növelése érdekében, a korszerű új módszerek egész rendszerét kell egyidőben bevezetni.

/folyt.köv./

10,34

- 17 -

10,34
Kovács

bb 25. /fokozatosan ... 1. folyt./ m

a mezőgazdaság különböző területei, a különböző üzemágak szorosan kapcsolódnak egymáshoz, ha egy művelési vagy tenyésztési ágat, vagy akár csak egy műveletet korszerűsítünk, ez már feltételezi és lehetővé teszi a korszerűsítést egy sor más területen is. most kezdenek például térrel hódítani a különböző új takarmányszárítási rendszerek. igen jól bevált közülük a forrólevegős megoldás, amelynél 600-800 fokon szárítják a zöldbimbózás előtt lekaszált lucernát, s így körülbelül kétszer több fehérjét és lényegesen több karotint őriznek meg, mint a hagyományos szárítás mellett. ilyen korszerű szárítóüzemek, vagyis az ezek segítségével előállítható lucernaliszt nélkül elképzelhetetlen a takarmánykeverégyártás, amiből pedig 1965-re már 200.000 vagonnyit kell előállítani. ez teszi lehetővé a tudományosan megalapozott, szinte iparszerű takarmányozást, többek között azt, hogy az ötéves terv végére az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek közös baromfiállományát már teljes egészében takarmánytápokkal etessék. ahhoz viszont, hogy ez a takarmányozás valóban hatékony legyen, új baromfifajtákra van szükség. a hagyományos sárga magyar tyúk természetesen továbbra is igen jól tartható a háztáji gazdaságokban, a nagyüzemi baromfifarmokon viszont a tojástermeléshez leghorn-, a peccenyecsibe-előállításához pedig hibrid-állományt kell tartani. erről szintén nagyüzemi módon kell gondoskodni, ezért az ötéves terv során minden megyében létrehozunk egy olyan 50.000-100.000 darabos baromfi-gazdaságot, amely továbbszaporítja a kialakított tenésztípusokat és elegendő számú naposcsibával látja el az üzemeket.

- a második ötéves terv anyagi bázist is biztosít a tudományos eredmények gyakorlati realizálására. ezt mutatja a fenti példa is, de bizonyítják olyan tények is, mint az, hogy 1965-ben már 190 kiló műtrágya jut egy holdra. ez lehetővé teszi például, hogy a kukorica holdankénti tőszámát a mostani átlagos 9000-10.000-ról 20.000-24.000-re emeljük, s ez - természetesen megfelelő agrotechnika mellett - már egymagában 18-20 mázsás átlag-termést eredményezhet. ha ehhez még hozzávesszük a hibridvetőmag és a vegyszeres gyomirtás széleskörű alkalmazását és a betakarítás gépesítésének megkezdését, akkor láthatjuk, hogyan alakul ki néhány év alatt a kukoricatermesztés egészen új rendszere.

/folyt.köv./

10,40

10,40

- 18 -

bb 25. /fokozatosan ... 2. folyt./ m

- az egész mezőgazdaság számára előirányzott emelkedésen belül az állami gazdaságokban 1960-hoz viszonyítva öt év alatt 54 százalékkal kell a termelést növelni. az ilyen gyors ütemű növekedés már valósággal ipari színvonalat igényel a vezetésben és a szervezésben. ehhez már a gyárakéhoz hasonló tevékenységgel kell érvényesíteni azt a technológiát, amely - a rendelkezésre álló tudományos adatok és kísérleti tapasztalatok szerint - a legtöbb termés lehetőségét biztosítja. néhány nagy állami gazdaságban az idén kísérletképpen kialakítottuk az ennek megfelelő vezetési-szervezési strukturát. itt megszűntek az üzemegységek és létrejött az üzemági vezetés, ez lehetővé teszi, hogy egy-egy üzemág vezetői és dolgozói alaposan megismerjék a hozzájuk tartozó növények igényét, termesztésének teljes folyamatát, s azt jobban a kezükben is tarthatják. a növénytermesztés és állattenyésztés szervezete így egyszerűbb lesz - akárcsak az ipari üzemek „profilja”, amikor sokféle termék gyártásáról néhányra specializálódnak - maga a termelési folyamat viszont, a sokféle tudományág eredményeinek összehangolt realizálása folytán, bonyolultabbá válik. a szakosítás szerinti üzemági vezetés, az eddigi kísérletek tapasztalatai szerint, 25-30 százalékkal emeli a munka termelékenységét.

- a tudományos eredmények széleskörű gyakorlati alkalmazásának legfontosabb feltétele a nagyüzemi gazdálkodás, de szükség van ehhez megfelelő „közvetítőkre”, is. az ötéves terv idején több szervezeti intézkedés biztosítja ezt. 1962 elejétől a kutató intézetek gazdaságait átlagosan 6000-12.000 holdra, vagyis az állami gazdaságok átlagos méreteire bővítjük, egyes ágazati - például az állattenyésztési vagy a szőlészeti - kutató intézetek részére pedig hasonló méretű bázisgazdaságokat jelölünk ki. ez lehetővé teszi, hogy a laboratóriumi és kisparcellás vizsgálatokat azonnal, szervezeten és a kutatók közvetlen irányítása alatt kövessék a nagyüzemi kísérletek, s így az új módszerek gyorsabban juthatnak el a gyakorlathoz. ugyanezt a célt szolgálja a mezőgazdasági fajta- és termelési technikai minősítő intézet létrehozása, amely - a nemesített növényfajtákhoz hasonlóan - az állatkeresztezéseket, az új állatfajtákat, valamint az agro- és zootechnikai eljárásokat is kipróbálja és értékeli.

/folyt.köv./

10,45

10,45

- 19 -

bb 25. /fokozatosan ... 3. folyt./ m

új kezdeményezés a kísérleti intézetek kihelyezett kutató csoportjainak szervezése. ezek a csoportok egy-egy nagyüzemben vagy tájegységen dolgoznak, s tudományos munkájukat a helyi problémák megoldásával kapcsolják össze. ezek és más intézkedéseink meggyorsítják a tudomány és a gyakorlat kapcsolatának erősödését, s elősegítik, hogy a tudomány mielőbb közvetlen termelőerővé váljék a magyar mezőgazdaságban is - fejezte be nyilatkozatát petőházi gábor miniszterhelyettes.

/mti/

bb 26. „korunkban a béke számára kell ujjászületnie a világnak „
- szakasits árpád nyilatkozata a béke-világtanács stockholmi üléséről - január 11-én összeül az országos béketanács

1 di/gk/m/sr

1961. december 28.

szakasits árpád, a béke-világtanács irodájának tagja, az országos béketanács elnöke a béke-világtanács stockholmi üléséről nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának.

- több mint hatvan ország képviselői ültek a tárgyalóasztalhoz a polgárház dísztermében az ünnepi fényekben pompázó stockholmban. a svéd főváros olyan volt, mint egy gyönyörűen felcsiszított karácsonyfa, sokféle szín, ezernyi villanyfűző szikrázott, ragyogott az utcákon, s a házakon az ünnepi jókívánság: „békét a jókarakterű embereknek,, a béke és a háború kérdéséről, az emberiség jövőjéről cserélték ki nézeteiket a sokféle nép, fiai is. az európaiakon kívül ott voltak az afrikai és ázsiai országok békeharcosai és a különféle pacifista mozgalmak meghívott vezetői. más-más nyelven fogalmazták meg gondolataikat, más-más nézőpontból ítélték meg gyakran a helyzetet, de közös volt a cél, az óhaj: „korunkban a béke számára kell ujjászületnie a világnak,,.

- az ülés munkájának nagy része négy albizottságban zajlott le. a küldöttek a leszerelésről, a német kérdés rendezéséről és nyugat-berlin demilitarizációjáról, szabad várossá nyilvánításának fontosságáról, a nemzeti függetlenségről és a nemzeti béke-mozgalmak aktivitásának fokozásáról tárgyaltak. szó esett arról, hogy a béke-világmozgalom súlyának, erejének, tekintélyének növekedésével egyidejűleg erőteljesen fokozódott egyes imperialista hatalmaknak a mozgalom lejáratására irányuló ellenséges propagandája.

/folyt.köv./

13,25

- 20 -

bb 26. /„korunkban a ... 1. folyt./ m

előfordult, hogy hamisított okmányokat terjesztettek a béke-világtanács, a szovjetunió béke kezdeményezéseinek lejáratására vagy arcátlanul elferdítették, s úgy hozták forgalomba lenin nyilatkozatát a békéről. céljuk a világ-békemozgalom „kompromittálása,, a tömegek elriasztása volt. mesterkedésük azonban meddőnek bizonyult. ahogy elnöki megnyitójában bernal professzor megállapította, a béke híveinek gyülekezete, a békevilágmozgalom óriási utat tett meg az elmúlt években. a népek közvéleménye felismerte, hogy csak az általános és teljes, ugyanakkor ellenőrzött leszerelés oldhatja meg napjaink legégetőbb kérdéseit, s hátrithatja el a háború fenyegetését.

- több tekintélyes személyiség, tudósok és közéleti kiválóságok, felháborodott szavakkal bélyegezték meg a militarizmus megszállottjainak szemérmertlenségét, amellyel el akarják hitetni a népekkel: „nem is olyan veszélyes a nukleáris háború,,.

- mély felelősségérzettel áthatott felszólalások hangzottak el napjaink ugyszólván valamennyi háborúval fenyegető nemzetközi konfliktusáról, s a béke-világmozgalom tennivalóiról. különböző világnézeti és politikai meggyőződésű békeharcosok ítélték el egyöntetűen a kolonializmus új formáit, a kuba elleni imperialista mesterkedéseket, s foglaltak állást a német kérdés rendezése mellett, a ma még gyarmati sorban selymződő népek szabadsága és függetlensége mellett, a tárgyalások politikája mellett. jónéhányszor elhangzott a tanácskozáson a mondat: „nyitva áll az út minden vitás kérdés békés rendezése előtt, csak a nyugati hatalmaknak is őszintén kell akarniok és keresniök a megegyezést,,.

a tanácskozáson végzett munkából az országos béketanács delegációja is kivette részét, felszólaltunk a plénum előtt és a különböző albizottságokban is. kifejtettük népünk véleményét a leszerelésről, a német kérdés rendezéséről, beszámoltunk béke-mozgalmunk tevékenységéről.

/folyt.köv./

13,40

- 21 -

bb 26. /,,korunkban a ... 2. folyt. /m

szakasits árpád a továbbiakban megállapította, hogy az ülés-
szakon, azért is, mert a különféle pacifista mozgalmak képviselői
is résztvettek a munkában, sok probléma vetődött fel, s eleven,
pezsgő vita zajlott. minden kérdést behatóan tanulmányoztak, s a
jó érvek meggyőző erejének eredményeként egyhangu határozat szü-
letett a különböző bizottságok deklarációját illetően. teljes
volt az egyetértés a gyarmatosítás elleni küzdelemmel foglalkozó
nyilatkozattal kapcsolatban valamint kongó, kuba kérdésében. végül
néhány ázsiai ország ellenvéleményét leszámítva ugyancsak teljes
volt az egyetértés az 1962-re összehívott leszerelési világkonfe-
rencia megítélésében. a küldöttek kimondották: a béke-világtanács
támogatja a nemzeti függetlenség kérdésének megvitatására össze-
hívott konferenciát is, amelyen három kontinens képviselői vesz-
nek részt.

- a béke-világtanács stockholmi ülészaka - mondotta befejezé-
sül szakasits árpád - határkövet jelenthet a béke-világmozgalom éle-
tében, ha a véleménycsere tapasztalatai alapján szorosabbra fűz-
zük az egyes nemzeti békemozgalmak kapcsolatait, tovább erősít-
jük az egységet. az ülészak tanulságait itthon is kamatoztatni
kivánjuk. ennek szellemében tüzzük ki munkánk jövő évi céljait,
s dolgozzuk ki 1962-es programunkat, amelyet január első napjaiban
az országos béketanács elnöksége elé terjesztünk. az országos
béketanács január 11-én ül össze a kérdések megvitatására.
/mti/

bb 27. időjárásjelentés

tm/m

1961. december 28.

a meteorológiai intézet jelenti december 28-án, csütörtökön
13 órakor:

a hőmérséklet nem változik

/folyt.köv./

13,55

14 - *Kel*

- 22 -

bb 27. /időjárásjelentés ... 1 folyt. / m

európa időjárása általában felhős, csapadékos. a földközi ten-
gerről származó melegebb légtömegek tovább nyomulnak észak-
kelet felé. a szovjetunió európai területének legnagyobb részén
tegnap napközben sem emelkedett a hőmérséklet mínusz 10-15 ,
sőt helyenként mínusz 22 fok fölé, ezzel szemben dél-európa
egyes helyein 17-18 fokos legmagasabb hőmérsékleteket mértek.
hazánkban tegnap felhős idő volt, sokhelyen esett a hó, vagy
ónosesó. a csapadék mennyisége általában 3-13 milliméter kö-
zött volt, de marcaliból 14, barcsról pedig 15 milliméter csa-
padékot jelentettek. a hőmérséklet napközben és hajnalban a
nagykanizsa-budapest-miskolc vonaltól északra általában mínusz
3-6, ettől délre plusz 1, mínusz 5 fok között volt. az észak-
keleti határszávon 20-23, kékestetőn 23, szabadsághegyen 12
centiméter vastagságu hótakaró található. ma délelőtt or-
szágszerte felhős az idő, többhelyen ónosesó esik. budapesten
szerdán a hőmérséklet napi középértéke mínusz 4.2 fok volt, a
sokévi átlagnál 3.5 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten
a hőmérséklet plusz 1 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás
757 milliméter, alig változik.

várható időjárás péntek estig: párás, helyenként ködös idő,
változó mennyiségű felhőzettel, néhány helyen még hószállingó-
zással, kisebb esővel, ónosesővel. az utakon további síkosság.
mérsékelt szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet
déli és keleten mínusz 1-4, máshol mínusz 5-9, legmagasabb
nappali hőmérséklet holnap mínusz 3-, plusz 1 fok között. a
duna vízállása 241 centiméter.
/mti/

bb 28. elkészült debrecen legmagasabb lakóépülete

vid/te/ki

1961. december 28.

debrecenben az új élet park szomszédságában, a március
21. téren hétemeletes toronyházat építettek. a toronyházban
és a mellette lévő kétemeletes szárnyrészben 63 lakás van.
ezek javarésze egy- és másfél szobás, de vannak az épületben
kétszobás lakások is. az épületet hivatalosan december 30-án
adják át. a lakók a műszaki átvétel után, az új év első nap-
jaiban költöznek be debrecen legmagasabb lakóépületébe. / mti /

14. 14

1425 *Kel*

- 23 -

bb 29. átadták üzemelésre a rudabányai vasércdusító művet

vid/te/m/ki

1961. december 28.

rudabányán 1952 őszen kezdtek hozzá a vasércdusító mű építéséhez. az új létesítményre azért volt szükség, hogy a rudabányán található, kevés vastartalmu pátércet feldusítsák és így gazdaságosan felhasználhassák a kohászatban. a dusítómi gépi berendezéseit a német demokratikus köztársaságban készítették.

a pörkölő részlegben két, harmincméter hosszú forgatható dobke-mencével 1960-ban kezdték meg az üzemi próbákat. azóta sok nehézsé- get küzdöttek le, a kőmencék belsajét és a gázgöket is átalaki- tották, hogy elérhessék a kívánt hő fokot. az idén kezdték meg a próbaüzemelését a szeparáló részlegben, ahol a pörkölés során vasoxidá alakuló pátércből mágneses szeparálok segítségével külön- választják az ércet a nem hasznos ásványoktól.

a pörkölő és szeparáló részleget az év szeptemberében kapcsolták egybe és csütörtökön sor került az új létesítmény üzemszerű átadására.

borsod megye új létesítményében jövőre 270.000 , 1963-tól pedig évente 400.000 tonna pátércet dolgoznak fel.
/mti/

bb 30. etessük, védjük hasznos vadjainkat - a magyar vadászok or- szágos szövetségének felhívása

1 kz/m/ká

1961. december 28.

hó borítja a mezőt, a vadak csak nehezen, vagy egyáltalán nem jutnak táplálékhoz. a magyar vadászok országos szövetsége ezért felhívja az ország valamennyi vadászársaságát, hogy gondos- kodjanak az apró és nagyvadak etetéséről, illetve fokozott védel- méről. a burgonyabogárpusztító folyók és fűcánok etetése, óvása különösen nagy figyelmet érdemel, mezőgazdasági szempontból is fon- tos és indokolt. ha a havazás fokozódik gondoskodni kell a nyulak etetéséről is. a nagyvadász területeken elsősorban az őzek védelmét kell megszervezni.

/mti/

14.55

- 24 -

bb 33. a műszaki fejlesztési alaptól új típusu négytengelyes első osztályu vasuti személykocsi mintapéldányát készítették el a dunakeszi járműjavító vállalat dolgozói

1 hbj/tr vm vg

1961. december 28.

az ország jónéhány vasutvonalán ma még kéttengelyes első- osztályu kocsik közlekednek, ugyanakkor a másod osztályuak már négytengelyesek. ezeket a valóban kiöregedett kocsikat a következő esztendőben ki kell cserélni. a dunakeszi járműjavító vállalat dol- gozói az idén - terven felül - a műszaki fejlesztési alaptól elkészí- tették az új típusu első osztályu vasuti személykocsi mintapéldányát. az új típusnál - amely aah jelzést viseli - új technológiai és mű- szaki megoldásokat alkalmaztak. baji béta szerkesztő ujtításának segítségével elektromos fűtés esetén automatikus fűtésszabályozót használnak. a szabályozó bizonyos hőfok elérése után kikapcsolja a fűtést, illetve ha csökken a kocsiban a hőmérséklet, ismét be- kapcsolja. a vasuti személykocsiban fénycső világít és az ülések elrendezése is megfelel a nemzetközi követelményeknek.

az új típusu vasuti kocsit csütörtökön tekintették meg a szakemberek s az elgondolások szerint 1962-ben husz ilyen új típusu kocsit gyártanak a dunakeszi járműjavítóban./mti/

bb.31. tovább szélesednek a magyar-bolgár kulturális kapcsolatok

hmé/a/sr

1961. december 28.

a kulturális kapcsolatok intézetében december 21-től 23-ig tárgyaltak a magyar-bolgár kulturális egyezmény 1962.évi munkatervének kiegészítéséről és módosításáról. 1962-ben tovább szélesednek a kapcsolatok az oktatás, valamint a művészet területén, bővül az együttműködés az alkotó szövetségek és a tit vonalán. nagyobb iparművészeti kiállítás cseréjére is sor kerül.
/mti/

bb.35. komszomol küldöttség érkezett hazánkba

j/a hk

1961. december 28.

a kisz központi bizottságának meghívására csütörtökön hazánkba érkezett a komszomol 4 tagu paraszti fűsági küldöttsége. a delegáció a kisz falusi tevékenységét tanulmányozza.

/mti/

15.20

- 25 -

bb.34. csütörtökön már az ország legnyugatibb vidékein is hó fedte a vetéseket

vid/ká/j/a hk

1961. december 28.

a nyugati határszélen, vas megyében az alpok közelsége miatt minden évben korán havazik, s elsőként ezen a tájon keletkezik hótakaró. az idén viszont vas megye volt az utolsó, ahol az őszi vetések védelméhez elengedhetetlenül fontos hó-mennyiség. csütörtökön reggelre végre a vasi mezőket is 8 centiméteres hó fedte, biztos védelmet nyújtva a több mint 90.000 holdnyi őszi kalászosnak. /mti/

leesejt

bb.32. többszáz nádarató dolgozik a vastagon befagyott velencei tavon

vid/ká/j/a

1961. december 28.

a befagyott velencei tavon az erősen megvastagodott jég lehetővé tette, hogy a helyi nádgazdasági vállalat teljes erővel megkezdhesse a nád téli aratását. a fő 2360 holdnyi nádasból október elejétől májusig összesen 1.300.000 kévét termelnek ki. jelenleg kétszázán vágják a nádat, de január első napjaiban még mintegy 300 alföldi nádvágó is érkezik. ezenkívül termelőszövetkezetekkel is szerződést kötnek feles nádaratásra. a közös gazdaságok építkezései számára összesen 550.000 kéve nádat vágna le. jelentős mennyiség, körülbelül 70.000 kéve kerül majd exportra, további 350.000 kévéből nádállót készítenek, és 25.000 tekercs stukator nádszövetet is előállítanak. /mti/

15.35

-26 -

bb 36. 800 saját traktor dolgozik már a hajdusági termelőszövetkezetekben

vid ká/j szb ká

1961. december 28.

csütörtökön a termelőszövetkezetek gépesítésének legfontosabb feladatairól tanácskoztak debrecenben a hajdu-bihar megyei termelőszövetkezetek elnökei, illetve a gépállomási és az állami gazdasági szakemberek. jelenleg csaknem 800 saját traktor dolgozik már a hajdusági közös gazdaságokban, s a következő években az erőgépek száma tovább növekszik. a megbeszélésen a gépállomási és az állami gazdasági szakemberek, többéves tapasztalattal rendelkező vezetők hasznos utmutatásokat adtak a szövetkezeti elnököknek a gépesítéssel kapcsolatos teendőkre. többek között felhívták a figyelmet arra, hogy a közös gazdaságok csak a kisebb javításokat, az egyszerűbb szereléseket végezzék maguk, s ehhez rendezzék be a szövetkezeti javítóműhelyeket, a nagyjavításokat bizzák a gépállomásokra, ahol a korszerű nagyjavító-műhelyekben gyorsan és kevesebb költséggel készülnek el ezzel a munkával. /mti/

bb 37. új napközi otthon és bölcsőde miskolcon

vid fm/ke szb fm

1961. december 28.

miskolcon, a kilián északi lakótelepen csütörtökön 60 személyes napközi otthont és bölcsődét adtak át rendeltetésének. a mintegy 4 millió forintos költséggel épült intézmény a jövő év elején kezd meg működését. /mti/

16.30

17.30

kkk

-27-

bb.38. kihirdették az idegen nyelvi országos pályázat eredményét
t/fe/tm/a hk 1961. december 28.

az országos népművelési tanács - idegen - nyelvi szakkbizottsága, pályázatot hirdetett a dolgozók iskolán kívüli idegen nyelvi oktatásával kapcsolatban. a pályázatra 75 mű érkezett be, közöttük több olyan, amely a száz oldalt meghaladja és gazdag, gyakorlatilag értékes tapasztalatokat, javaslatokat tartalmaz. a jól értékesíthető anyagot a szakkbizottság részletesen kidolgozza és munkájában hasznosítja. a pályázaton nemcsak gyakorló és kutató pedagógusok, hanem a nyelvtanfolyamok hallgatói közül is többen résztvettek.

a pályázat eredményét csütörtökön a művelődésügyi minisztériumban kurucz imre, a népművelési tanács elnöke hirdette ki és adta át a díjakat a nyerteseknek. a négyezer forintos első díjat dr. tolnay klári budapesti tanár, -a nagy sikerre tekintettel megkésztetett második díjat- két-kétezer forintot, ugyancsak budapesti pedagógusok, dr. szentgyörgyvári artur és felesége, valamint dr. kaposi tamásné, a három harmadik díjat, ezer-ezer forintot dr. nagy józsef szegedi, satory istván és dr. varsányi istván budapesti nyelvtanárok kapták. öt további pályamű szerzőjét értékes jutalomban részesítették. /mti/

bb.39. a svájci államszövetség elnökének távirata dobi istvánhoz
mné/a sr 1961. december 28.

paul chaudet, a svájci államszövetség új elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének jókívánságaiért, amelyeket megválasztása alkalmából küldött. /mti/

17.15

ka

- 28 -

bb 40. a hajdu-bihar megyei képviselőcsoport ülése
vid fm/ke szb fm 1961. december 28.

a hajdu-bihar megyei képviselőcsoport csütörtöki ülésén kigyós sándor, a megyei tanács és ördögh lászló, a debreceni városi tanács művelődési osztály vezetőinek beszámolója alapján megvitatták az oktatási reform végrehajtásával kapcsolatos eddigi eredményeket és tennivalókat.

utána bartha jános, a megyei képviselőcsoport titkára ismertette a csoport ideai munkáját. elmondotta, hogy hajdu-bihar megye országgyűlési képviselői az év első 9 hónapjában 83 beszámolót tartottak, 113 fogadónapot, ezenkívül 270 különböző városi és falusi rendezvényen, tanácskozáson vettek részt. /mti/

bb 41. 170 társadalmi munkást tüntettek ki gyöngyösön
vid fm/ke szb fm 1961. december 28.

csütörtökön gyöngyösön a városi tanácsházán a tanács, a társadalmi szervek, az üzemek és intézmények képviselői, valamint a legkiválóbb társadalmi munkások értekezleten beszéltek meg az ideai városfejlesztési eredményeket és a jövő évi feladatokat.

raft miklós, a városi tanács vb. elnöke az ideai munkákról szólva elmondotta többek között, hogy a város lakossága 12.000 óra társadalmi munkával segítette sástó üdülőhelyé váló kialakítását, amely ma már közép-mátra legkedveltebb hétvégi kiránduló helye. a csónakázásra és fürdésre egyaránt alkalmas, csaknem 200.000 négyzetméteres tó mellett az országos idegenforgalmi tanács segítségével camping-tábort is létesítettek. gyöngyös lakossága az idén félmillió forint értékű társadalmi munkával utakat, járdákat létesített és parkosította az egyre nagyobb idegenforgalmu várost. a parkosítást jövőre folytatják.

az értekezlet végén 170 társadalmi munkában kitűnt dolgozónak adták át a városi tanács által alapított „kiváló társadalmi munkás” jelvényt. /mti/

17.20

ka

ka

- 29 -

bb. 43. csütörtökön az országban sokfelé az ónos eső miatt jégpáncél borította az országutakat, késtek a vonatok és a mávaut járatok - bajai „támaszpontjukra,, vonultak a jégtörő hajók

ö/hbj-sb/rj ki

1961. december 28.

a szeszélyes időjárás újabb meglepetéseket tartogatott. csütörtökön az országban sokfelé - különösen a déli országrészen - ónos eső esett, s ez szinte percek alatt megfagyott az országutakon. emiatt valóságos jégpáncél keletkezett. a közlekedés- és postaügyi minisztérium utügyi osztályának tájékoztatása szerint a közúti igazgatóság dolgozói nagy erővel látják hozzá az utak szórásához. nemcsak saját gépkocsijukat vették igénybe, hanem tefu gépkocsikat is foglalkoztattak ennél a munkánál. a nagy erőfeszítéseknek azonban nem minden esetben mutatkozott az eredménye, hiszen az újabb esőzés következtében a felszört ut ismét sikkossá vált. az ilyen utviszonyok rendkívüli óvatosságot követelnek, s a kpm utügyi osztálya nyomtatékosan felhívja a gépkocsivezetőket: lassan haladjanak, mert csak így lehet elkerülni a baleseteket.

a kpm autóközlekedési igazgatósága arról adott hírt, hogy az északkeleti, keleti és a déli országrészekben néhány mávaut-járat az utak sikkossága miatt nem indulhatott el. a debrecen-szeged közötti vonalon az autóbusz öt órát késett. a mávaut távolsági járatai is késve érkeztek a fővárosba.

a máv dolgozóinak is bőségesen akadt tennivalójuk, különösen baja-szeged térségében. az ónos eső miatt ugyanis nagyon nehézkes volt a váltók kezelése. a nagyobb késések azonban helyi jellegűek voltak.

a fővárosban is nehezítette a forgalmat a csütörtökre virradóra lehullt hó, majd a délutáni órákban kissé csökkenő hőmérséklet. a fővárosi autóbuszüzem felvilágosítása szerint a délutáni, illetve a koraesti órákban - különösen buda déli részén - „csuszkáltak,, a kocsik. ez nagyon óvatos vezetésre készítette az autóbuszok vezetőit a fővárosi villamosvasutnál is zavarta a közlekedést az időjárás, s a sikkos pálya. a villamosvasut az éjszakai órákban ugynevezett „töretű,, kocsikat indított, hogy az áramszedőket megtisztítsák a ráakódott jégrétegtől.

a dunán budapest felett a víztükörnek 40-50 százalékát fedik uszó jégtáblák, dunaföldvár alatt azonban a víz felszínének 60-80 százalékát foglalják el. az országos vízügyi főigazgatóság utasítására baján vonják össze a jégtörő-hajókat, hogy az esetleg keletkező jégakadályok bontását kedvező irányból, délről-északra kezdhessék meg. így ugyanis a víz sodra a letöredezett jeget nem viszi vissza a torlaszra, hanem segít annak eltávolításában. a folyamszabályozó és kavicskotró vállalat budapesti kikötőjéből három korszerű jégtörő-hajó és két segédjégtörő indult utnak a „bajai támaszpontra,, a kis jégtörő flotilla bajáról indul „bevetésre,, hogy a fajs és kölked közötti szakaszon „leszörjék,, a homokzátványon könnyen megakadó jégtáblákat és kitégyítsák a zárlás útját./mti/

18.00

- 30 -

bb. 42. elkészült a letenyei mura-híd - négyszáz kilométerrel rövidül meg az út budapest és rijeka között

vid te/gy/ki

1961. december 28.

a magyar népköztársaság és a jugoszláv szövetségi népköztársaság között létrejött államközi megállapodás alapján letenye és goricsán községek között, új korszerű acélhidat építettek az országhatárt képező mura folyón. a híd a közös megállapodás értelmében magyar mérnökök tervei alapján készült. acélszerkezetét magyar mérnökök és munkások készítették és jugoszláv szakemberek szerelték össze. a híd alépitményeit a zágrábi viadukt vállalat készítette.

a híd műszaki átadására csütörtökön került sor. az átadáson a két ország küldöttségével képviseltette magát. a híd mindkét oldalán délelőtt vágta át a nemzetiszínű szalagot. magyar részről molnár jános, a közlekedés- és postaügyi minisztérium ut- és hidépítési főosztályának vezetője adta át a hidat zsila gézának, a kaposvári közúti igazgatóság vezetőjének. ugyanezekben a percekben a határ másik oldalán, a mura jugoszláv partján cár péro, horvátország közlekedési államtitkára vágta át a szalagot, s adta át a híd jugoszláv szakaszát gasparovics levronak, a zágrábi utügyi igazgatóság vezetőjének. ezt követően a két küldöttség a híd közepén, az országhatárt jelző magyar és jugoszláv nemzeti színű lobogóknál találkozott.

az új híddal négyszáz kilométerrel rövidebb az útvonal budapest és rijeka között. a tervek szerint a közúti forgalom a jövő év elején indul meg a hidon. /mti/

bb. 44. infravörös lámpákkal olvasztják a jeget a tiszalöki duzzasztónál

vid te/gy/ki

1961. december 28.

a tiszalöki duzzasztómű 37 méter széles és nyolc méter magas vastábláinak állításával szabályozzák a tiszta vízszintjét, a keleti főcsatornába áramló vízmennyiséget. a rendkívül hideg és szeles időjárásban a vastáblákhoz csapódó víz szinte pillanatok alatt megfagy, s vastag jégréteg képződik. a jéglerakódás lehetetlenné teszi a táblák állítását, a vízszint szabályozását, ezért jégmenetesen kell tartani az elzárókat. csónakokról, kézi erővel csákányokkal verik az embereket a ráfagyott jeget. a rendkívül nehéz és fáradságos munka könnyítésére azonban korszerű módszerekkel is kísérleteznek. részben gőzzel melegítik a táblákat, hogy ne fagyjon rájuk a víz. ezt a célt szolgálják az infravörös lámpák is, amelyek gyorsan leolvasztják a vastáblákra rakódó jégréteget. /mti/

18.14

- 31 -

bb.46. jugoszláv népzenekutató előadása

/ms/rj hk

1961. december 28.

vinko zganec népzenekutató, a jugoszláv tudományos akadémia levelező tagja csütörtökön érdekes előadást tartott a magyar tudományos akadémiaán a magyar népzene kutatás burtalus istván és kühács franyó /horvát népzenekutató és kiadó/ levelezésének tükrében címmel. /mti/

--

bb. 47. a 9. nemzeti kiállításra szánt művek beküldési határideje

tr/a/ hk

1961. december 28.

a művelődésügyi minisztérium és a magyar képzőművészek szövetsége ismételten felhívja a képzőművészek figyelmét arra, hogy a 9. nemzeti kiállításra szánt művek beküldési ideje 1962. január 3-án, 4-én, 5-én lesz. a festményeket január 3-án, a szobrokat 4-én, a grafikai műveket 5-én kell a műcsarnokba /budapest, 14. ker., dózsa györgy ut 37./eljuttatni. /mti/

--

bb 48. időjárásjelentés

tm szb hk

1961. december 28.

a meteorológiai intézet jelenti december 28-án, csütörtökön 18 órakor:

a hőmérséklet nem változik

várható időjárás péntek estig: párás, helyenként ködös idő, változó mennyiségű felhőzettel. néhány helyen még hószálligózás, kisebb eső, ónoseső. az utakon további síkosság, mérsékelt szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken mínusz 3 - plusz 1 fok között. /mti/

--

18.17

- 32 -

mti hivatalos közlemények

1961. december 28.

bb 45. a minisztertanács ülése

gk szb sr

1961. december 28.

a kormány tájékoztatási hivatala közli:

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott. apró Antal, a minisztertanács elnökhelyettese beszámolt a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa varsói ülészakának munkájáról és a magyar kormányküldöttség tevékenységéről. a kormány a beszámolót jóváhagyólag tudomásul vette.

a minisztertanács a munkaügyi miniszter előterjesztésére úgy határozott, hogy az ifjúság pályaválasztásának megkönnyítése érdekében országos pályaválasztási felvilágosítást, illetőleg tanácsadást kell szervezni.

a kormány rendeletet hozott, amellyel a kisiparosok jelenleg is érvényben levő betegség esetére szóló, önkéntes biztosításának ellátását, a szakszervezeti társadalombiztosítási központ hatáskörébe utalta.

a minisztertanács katona antalt, a közlekedés- és postaügyi miniszter helyettesét, saját kérésére tekintettel egészségi állapotára, felmentette és egyidejűleg prieszol józsefet közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettesé kinevezte.

a kormány ezután folyó ügyeket tárgyalt. /mti/

--

18.05

- 1 -

kk

bb 49. baráti találkozó a magyar sajtó házában a kubai forradalom évfordulója alkalmából

t ha szb gg nk

1961. december 28.

quintin pino machado, a kubai köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete csütörtökön este a magyar sajtó házában baráti találkozót rendezett a kubai forradalom évfordulója alkalmából.

a baráti találkozón, amelyen szakasits árpád, a muosz elnöke mondott bevezetőt, megjelent siklósi norbert, a muoszt főttkára, a tájékoztatási hivatal, a külügyminisztérium és a magyar sajtó több vezető munkatársa, valamint a kubai nagykövetség tagjai. quintin pino machado, a kubai köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete tájékoztatta a megjelenteket kuba fejlődéséről, életéről problémáiról, az amerikai imperializmus ellen vívott hősi harcukról. a találkozót kuba életéről szóló dokumentumfilmek bemutatásával fejezték be. /mti/

--

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1961. december 29.

bb 1. idegen nyelven kétszázötven könyvet adott ki tíz év alatt az akadémiai kiadó és több mint száz szótárt jelentetett meg

i ms/nné szb sr

1961. december 29.

az egykori magyar tudós társaságnak, a magyar tudományos akadémia előjének kiadói tevékenysége széchenyi istván irányításával 130 évvel ezelőtt kezdődött. az akadémia szocialista újjászervezése a kiadói tevékenységben is lényeges fejlődést eredményezett. akadémánk kiadóvállalata nemzetközi rangú könyvkiadóvá fejlődött, s kiváló tudósainknak a világnyelveken megjelent munkái szinte a világ minden részébe eljutnak. az idegennyelvű tudományos könyv- és folyóirat-kiadás az akadémia kiadási tevékenységének legfiatalabb, de nemzetközi jelentőségű ága. az akadémiai kiadó vezetői erről a következőkben tájékoztatták a magyar távirati iroda munkatársát:

- tíz esztendővel ezelőtt hagyta el a sajtót az akadémiai kiadó első idegennyelvű kötete. azóta a tudomány magyar művelőinek legjobb munkái egyre nagyobb számban kerülnek idegennyelvű kiadásban a külföldi tudósok, szakemberek kezébe. 1951 óta mintegy 250 könyvet adottunk ki, német, orosz, francia, angol és más nyelven. harminc idegennyelvű folyóiratot jelentetünk meg rendszeresen: 25 acta-t, a studia slavica-t és a studia musicologica-t, valamint a periodica polytechnica három változatát. ezek a folyóiratok néhány esztendő alatt nemzetközi színvonalú időszerű kiadványokká váltak. hasonlóképpen számottevő eredményekre hivatkozhatunk a szótár-kiadásban is: száz két vagy többnyelvű szótárunk került forgalomba, 150 kiadásban, kétmillió példányszámban. ezek a szótárak husz nyelvet ölelnek fel.

- a fejlődést és egyben a külföld érdeklődésének növekedését érzékeltetik az export-forgalom ugrásszerűen emelkedő számai. ha nem is a kezdeti évet, hanem 1954-et vesszük száznak, az akadémiai kiadványok exportja három év alatt, 1957-re huszonkilencszeresére, további három év alatt, 1960-ra pedig már hatvankétszeresére növekedett. valószínű, hogy az ezévi eredmények sem maradnak el az előbbiektől.

/folyt.köv./

Alu